Suomen Varustamot
Rederierna i Finland
Finnish Shipowners' Association

22.11.2017

Eduskunta
liv@eduskunta.fi

Asia: HE 145 laiksi liikenteen palveluista annetun lain muuttamiseksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Toteamme yleisesti että liikennekaaren II vaiheessa kaikki liikennemuodot on otettu mukaan. Merenkulun osalta tärkeintä on että sääntely on sopusoinnissa kansainvälisten yleissopimusten kanssa. Seuraavaksi tärkein asia on että asiakaslähtöisyys on otettu huomioon. Esitys ei pidä tehdä pelkästään viranomaislähtökohdasta vaan aikaisemmin todettuja epäkohtia pitää korjata. Muutosten pitää myös johtaa sääntelyn sujuvoittamisen ja kustannussäästöihin.

Digitaalisen kasvuympäristön rakentaminen ei ole helppo asia. Tästä esimerkkinä Trafin **PURKKI kärkihanke** (meri- ja vesiliikenteen rekisteröintikokonaisuuden tietojärjestelmähanke) joka piti olla täysimääräisesti käytössä jo vuodesta 2016 alkaen. Merenkulkijoilla on kuitenkin alati ollut ongelmia pätevyyskirjapalvelulla. Trafin kotisivuilla ilmoitetaan että käsittelyaika on korkeintaan 3 viikkoa kun hakee pätevyyskirjan uusimista sähköisen järjestelmän kautta. Jäsenvarustamomme ovat kuitenkin kertoneet 8-9 viikon vasteajoista.

Puollamme rekistereissä olevan suuren tietopääoman hyödyntäminen. Painotamme että järjestelmä-muutoksen pitää johtaa helpotuksiin varustamoiden jokapäiväiseen toimintaan.

II OSA, Liikennemarkkinat

9 luku: Merenkulku Suomen vesialueella
2§ SV tukee kabotaasilupa-asioiden siirtämistä Trafille. EU:n liittymisen myötä 1.1.1995 kauppa-merenkulku Suomen vesialueella avattiin vastavuoroisuusperiaatteella kaikille EU-lipun alla purjehtiville aluksille (EU-asetus 3577/1992). Tätä asetusta sovelletaan kaikkiin EU varustamoihin, joiden alukset purjehtivat jonkun jäsenvaltion lipun alla ja kuulu sen rekisteriin, edellyttäen että alukset täyttävät kaikki kyseisessä jäsenvaltiossa harjoittavalle kabotaasiliikenteelle asetetut ehdot. Kabotaasi-asioiden lausuntopyynnöt vähenivät radikaalisti Suomen EU:n liittymisen myötä. SV muistuttaa että ennen poikkeusluvan myöntämistä on tärkeätä että Trafi selvittää mikäli on vapaata EU lipun alla olevaa tonnistoa, joka soveltuu kyseiseen kuljetustehtävään. Näin sääntöjen tarkoitusperiä voidaan säilyttää.

11 luku: Merenkulun koulutuksen järjestäjän ja koulutuksen hyväksyminen
Nykytilan arvioinnissa on hyvin tuotu esille tarve laajemmin hyväksyä koulutuksen järjestäjiä. Myös vaikutuksissa, vaikutukset varustamoihin, koulutusten hyväksyminen on käsitelty niin, että se kattaisi myös STCW-yleissopimuksen mukaisia koulutuksia ja että varustamot voisivat toimia koulutuksen järjestäjinä. Lisäksi siinä on mainittu mahdollisuus hyödyntää ulkomailla olevia

koulutusyksiköitä ja myös tällä tavalla saada suomalaisen lisäpätevyystodistus. Tämä on tärkeä asia varsinkin matkustaja-alusvarustamoille joilla paljon henkilökuntaa ja suuri vaihtuvuus. Vaikutuksissa on myös viittaus kolmen suuren matkustaja-alusvarustamon poikkeuslupaan antaa alempaa turvatoimikoulutusta (STCW A-VI/6-1) ja varustamoilla onkin huoli sen luvan

jatkumisesta vuoden 2017 jälkeen. Lakiehdotuksen siirtymäsäännöksessä viitataan nykyi-siin koulutuksen järjestäjiin ja niiden lupiin antaa STCW:n mukaista koulutusta. Meille olisi tärkeätä varmistaa, että tämä koskee myös varustamoiden poikkeuslupamenettelyä ja, että tämä kirjattaisiin lakiin.

1 § Merenkulun koulutuksen järjestäjän hyväksyminen
Lakiehdotuksessa hyväksymisoikeus ei ole rajattu oppilaitoksiin. Tämä on hyvä asia koska tarkoitus on myöntää myös varustamoilla STCW:n mukainen koulutuksen järjestäjästatus silloin kun kriteerit täyttyvät ja koulutus on sellainen, että sitä on luontevaa antaa aluksilla tai omissa toimitiloissa.

Suomalaisten varustamoiden ulkomailla käytetyt, muun STCW-osapuolen hyväksymät koulutus-yksiköt tulisi myös voida hyväksyä siten, että henkilökunta koulutetaan siellä mutta lisäpätevyys-todistus myönnetään Suomessa. Näin varustamoille syntyy lisävaihtoehtoja mutta rekisteritiedot pysyisivät edelleen Suomen järjestelmässä.

3 § Merenkulun koulutuksen hyväksyminen
Pidämme rakentavana esityksenä, että Trafille säädetään velvollisuus *"tiedottaa koulutuksen järjestäjille koulutusvaatimusten olennaisista muutoksista."*

Tämä on hieno asia koska Trafi osallistuu aktiivisesti IMO:ssa kansainvälisten säädösten valmisteluun ja heillä on paljon asiantuntemusta merenkulun koulutusasioissa. Sidosryhmien työ helpottuu ja tiedonkulku varmistetaan, kun virasto toimittaa tiedon tulevista muutoksista koulu-tuksen järjestäjille. Näin voidaan varmistaa, että muutokset otetaan huomioon riittävän ajoissa ja että kaikilla on sama tieto.

IV OSA, Viranomaiset ja valvonta

<u>3 luku: Liikenteen lääkärijärjestelmä</u>
5 § Terveydentilaa ja psykologista soveltuvuutta koskevat ilmoitukset. Varustamoiden edustajien pitää ehdottomasti olla mukana jatkokeskusteluissa siitä mitä tarkoitetaan 2 momentin viittauksella 1 momentin liikenteen lääkäreiden velvollisuuteen *"ilman pyyntöäkin ilmoittaa epäilevänsä, ettei luvan hakija tai haltija täytä luvan saamisen terveydellisiä edellytyksiä*." Mitä tällä tiedolla tehdään ja missä vaiheessa on tarkoitus ilmoittaa asiasta työnantajalle ja mitä seuraamuksia asiasta voi syntyä?

<u>4 luku: Julkisen hallintotehtävän antaminen muulle toimijalle</u>
Lakiehdotuksen soveltamisala kohdassa ei ole tarkemmin määritelty mitkä tehtävät voivat tulla kysymykseen, mutta esityksen perusteluissa on lueteltu eräitä tehtäviä. Merenkulku ei ole sisällytetty luvun soveltamisalaan lainkaan. Meille ei selviä mistä tämä johtuu?

3 § Lupa- ja rekisteröintitoimintaan liittyvät tehtävät.
Haluamme tässä varmistaa, että myös merenkulkualan palveluntarjoajalla on mahdollisuus tallentaa pykälässä tarkoitetut tiedot rekisteriin.
Onko mahdollista delegoida myös sellaisten lisäpätevyyksien myöntäminen, jotka terveydentilan ja koulutuksen lisäksi eivät vaadi muuta arviointia. Koska koulutuksenjärjestäjä olisi jo hyväksytty, niin hakemuksen toimittaminen Trafille aiheuttaisi vain turhaa byrokratiaa ilman mitään lisäarvoa.
Mikäli kyseessä on oppilaitos, myös heillä pitäisi olla oikeus saada oppilaan terveystiedot nähtäväksi. Tämä sujuvoittaisi toimintaa, koska henkilön pitää täyttää terveysvaatimukset koko koulutuksen aikana, laivaharjoittelua silmällä pitäen.
Varustamolla/ päälliköllä on jo nyt velvollisuus varmistaa, että terveydentilavaatimukset täyttyvät toimen edellyttämien kriteerien mukaisesti.

V OSA, Liikenneasioiden rekisteri

1 luku Yleiset säännökset

2 § Liikenteen turvallisuusviraston tiedonsaantioikeus.
2 mom. 2) kohdassa puhutaan "oppilaitoksesta, kouluttajasta…" => jälkimmäinen tarkoittanee koulutuksen järjestäjää? Pitäisi johdonmukaisesti käyttää samaa termiä kuten lain muissa kohdissa?
"Toisaalta esimerkiksi oppilaitosten ilmoitusvelvollisuudesta ei ole kattavasti erityisiä säännöksiä ja silti niiltä saatavat tiedot ovat merkittäviä esimerkiksi erilaisia kelpoisuuksia ja pätevyyksiä arvioitaessa."

3 § Muutokset rekisteritietoihin
Liikenteen turvallisuusvirastolla on oikeus oma-aloitteisesti merkitä puuttuvat tiedot rekisteriin tai korjata virheelliset tiedot. Huomatkaa että Trafille esitetään oikeus periä sakkomaksu, mikä on uusi asia! "*Jos virhe johtuu ilmoitusvelvollisen toimenpiteestä, Liikenteen turvallisuusvirastolla on oikeus periä tältä virheen korjaamisesta aiheutuneet kustannukset."*

3 luku: Tietojen luovuttaminen
4 § Julkisten tietojen luovuttaminen liikenteeseen liittyviin tarkoituksiin
Lain yhtenä tarkoituksena on rakentaa digitaalista kasvuympäristöä ja mahdollistaa rekisterissä olevan suuren tietopääoman hyödyntäminen uudella tavalla. Merenkulussa jokainen varustamo joutuu pitämään omaa rekisteriä koulutus- ja pätevyysasioistaan eikä nykylainsäädäntö mitenkään mahdollista Trafin ylläpitämien tietojen käyttämisen. Näin ollen toivomme, että tietojenluovuttamis pykälät mahdollistaisivat määrättyjen tietojen siirtämisen Trafin rekisteristä varustamon tietokantaan.
Varustamoilla on velvollisuus tarkistaa ja seurata henkilöstönsä pätevyys- ja koulutustietoja. Tähän tarkoitukseen jokainen ylläpitää oman järjestelmänsä, johon tiedot syötetään manuaalisesti merenkulkijoiden toimittamien asiakirjojen perusteella.
Esimerkiksi työsopimuksen teon yhteydessä voisi pyytää henkilöltä lupaa tietojen siirtämisestä. Näin merenkulkijan ei tarvitsisi huolehtia asiakirjojensa toimittamisesta, vaan tiedot siirtyisivät suoraan varustamon tietoon. Lisäksi saatavana olisi aina ajantasainen tietokanta henkilökunnan koulutuksista ja pätevyyksistä.

Suomen Varustamot
Rederierna i Finland
Finnish Shipowners' Association

Muuta parannettavaa

Nykyinen laivaväen lääkärintarkastuksista annetu laki (117/2010) 6 § edellyttää, että alkutarkastus ulkomaanliikennettä varten tekee merimieslääkäri merimiesterveyskeskuksessa. Nyt kun merimies-lääkärijärjestelmää on tarkoitus sujuvoittaa ja lääkärien hyväksyntää, koulutusta ja valvontaa tehostaa, on tärkeää luopua vaatimuksesta suorittaa alkutarkastus merimiesterveyskeskuksessa. Tämä sääntö on aiheuttanut haasteita, etenkin matkustaja-alusvarustamoille kesäsesonkiaikaan jolloin on ollut vaikeaa saada aikoja merimiesterveyskeskuksesta.

Olof Widén
Senior Advisor

HELSINKI, HELSINGFORS
Aleksanterinkatu 44, FI-00100, Helsinki, Puhelin: +358 10 841 0500, Faksi: +358 10 841 0599, Sähköposti: info@shipowners.fi, www.shipowners.fi
Alexandersgatan 44, FI-00500, Helsingfors, Telefon: +358 10 841 0500, Telefax: +358 10 841 0599, E-post: info@shipowners.fi, www.shipowners.fi
Aleksanterinkatu 44, FI-00500 Helsinki, Finland, Phone: +358 10 841 0500, Fax: +358 10 841 0599, E-mail: info@shipowners.fi, www.shipowners.fi

MARIEHAMN
Norra Esplanadgatan 4B, FI-22100 Mariehamn, Telefon: +358 10 841 0500, E-post: info@shipowners.fi, www.shipowners.fi
Norra Esplanadgatan 4B, AX- 22100 Mariehamn, Åland, Finland, Phone: +358 10 841 0500, E-mail: info@shipowners.fi, www.shipowners.fi